

WEDDE DAT 'T LUKT!

MET
HULP VAN DE
DORPSONDER-
STEUNER

HANDIG BOEKJE VOOR ZORGZAME INITIATIEFNEMERS
VAN ERVARINGSDESKUNDIGE DORPEN

VOORWOORD

Misschien ben je al bezig met een zorgzaam initiatief in je dorp of wil je graag iets opzetten. Dan ben je vast gebaat bij de opgedane kennis en ervaringen van succesvolle voorbeelden. Een mooi voorbeeld in de provincie Groningen is het zorgproject Wedde dat 't lukt, waarin een centrale rol is weggelegd voor een professionele dorpsondersteuner. Wil je hier graag meer over weten? Dan is dit echt een boekje voor jou!

'Zorgzame Dorpen'. Dat is de titel van de voorloper van dit boekje. Ook dat is een handig boekje voor zorgzame initiatiefnemers. Een algemene handreiking, vol tips en inspiratie. Zorgzame dorpen schieten de afgelopen jaren als paddenstoelen uit de grond. Ieder met zijn dorpseigen oplossingen. In verschillende vormen organiseren ze een diversiteit aan activiteiten.

De dorpsondersteuner is een groeiend fenomeen in veel dorpen in Nederland. De provinciale leden van de Landelijke Vereniging Voor Kleine Kernen signaleren dit. Steeds meer dorpen vragen om informatie en tips, omdat ze zelf een dorpsondersteuner willen aanstellen.

Wedde dat 't lukt! is een zorgzaam initiatief in de Groningse dorpen Wedde/Wedderveer, Veelerveen en Vriescheloo. Deze stichting werkt sinds 1 maart 2015 met een dorpsondersteuner. Wedde dat 't lukt laat zien hoe succesvol deze functie is. De praktijk, maar ook cijfers, laten zien hoe het initiatief dorpsbewoners en zorgprofessionals verbindt. Veel hulpvragen kunnen mede door de inzet van vrijwilligers worden opgelost.

Het laat vooral zien hoe dorpsbewoners langer zelfstandig thuis kunnen blijven wonen, op een voor hun veilige en vertrouwde manier.

Groninger Dorpen is de Groningse koepelorganisatie voor dorpen. Zij ondersteunt Wedde dat 't Lukt zo nu en dan, waar nodig. Vanuit beide organisaties werken Renate Bruin (dorpsondersteuner Wedde dat 't Lukt) en Inge Zwerver (Adviseur Groninger Dorpen) graag en regelmatig samen. De interesse naar de rol van de dorpsondersteuner groeit enorm. Niet alleen in Groningen, maar ook in de rest van Nederland. Hier hebben Renate en Inge in de dagelijkse praktijk van hun werkzaamheden veel mee te maken.

Samen willen Wedde dat 't Lukt en Groninger Dorpen andere zorgzame dorpen en buurten graag verder op weg helpen, door de opgedane kennis en inspiratie te delen. Wedde dat 't Lukt vertelt in dit boekje als ervaringsdeskundige haar verhaal, opzet en bevindingen. Geen blauwdruk, maar bedoeld als kennisontwikkeling. Ter inspiratie en motivatie. Voor jou en vele andere zorgzame dorpen!

Namens Wedde dat 't Lukt en Groninger Dorpen,
Renate Bruin & Inge Zwerver

INHOUDSOPGAVE

1. In een notendop	4
2. Wat een idee!	6
3. Hulp: vragen & aanbieden	10
4. De dorpsondersteuner	14
5. Zorgen voor elkaar	18
6. Samen met zorgorganisaties	20
7. Organisatievorm	22
8. Het dorp doet mee	24
9. Geld en zo	26
10. Iedereen weet ervan	29

1

IN EEN NOTENDOP

Met elkaar voor elkaar zorgen, in de breedst mogelijke zin van het woord. In Wedde/Weddeveer en sinds kort ook in Veelerveen en Vriescheloo. Dat is het doel van Wedde dat 't lukt. In dit zorginitiatief werken dorpsbewoners, verenigingen, professionele zorgverleners en andere instanties samen om de leefbaarheid in hun dorpen te behouden en te versterken. Wedde dat 't lukt is er voor alle inwoners van 0 tot 100 jaar en ouder. Met speciale aandacht voor de kwetsbare ouderen.

Wedde dat 't lukt is van de dorpen. Dorpsbewoners bieden hulp aan. Andere bewoners krijgen hulp. En over hoe dat gebeurt, praten de dorpsbewoners mee. Zo werd er in 2014 een stichting opgericht. Deze heeft een professionele dorpsondersteuner aangesteld, die hulpvragers en vrijwilligers met elkaar verbindt. Iets om trots op te zijn. En dat zijn ze in die dorpen.

Succesvol

Het initiatief is opmerkelijk succesvol. Dankzij Wedde dat 't lukt hoeft de huisarts minder vaak patiënten door te verwijzen naar een specialist. Ouderen zijn in staat langer in hun eigen dorp te blijven wonen. En de onderlinge band in het dorp is versterkt. Wedde dat 't lukt won dan ook een aantal belangrijke prijzen. Bijvoorbeeld de Niek de Jongprijs van de gezamenlijke zorgverzekeraars, voor innovatieve zorgprojecten. En de Gouden Pit, van de Koninklijke Nederlandse Heidemaatschappij, voor een project dat binnen een jaar kon zorgen voor het verbeteren van de leefomgeving.

**SPECIAAL AAN
WEDDE DAT 'T LUKT
IS DAT HET:**

“IK HEB NU ELKE
WEEK IEMAND DIE
KOMT DAMMEN,
WIJ ZIJN VRIENDEN
GEWORDEN.”

- van, voor en door (alle) dorpsbewoners is;
- vrijwilligershulp en professionele zorg met elkaar verbindt;
- vraag en aanbod op het gebied van zorg snel bij elkaar brengt dankzij een helder en toegankelijk aanspreekpunt;
- leidt tot een nog sterkere dorpsgemeenschap en sociale cohesie;
- zorgt voor een sterkere band tussen de dorpen onderling;
- ervoor zorgt dat ouderen langer zelfstandig blijven wonen.

Voor velen is Wedde dat 't lukt een schoolvoorbeeld van een effectieve aanpak van de zorg, die precies past in de huidige en toekomstige samenleving.

2

WAT EEN IDEE!

De zorg in Nederland is 'gekanteld'. Zorgorganisaties richten zich meer en meer op hun eigenlijke zorgtaken. Er is minder tijd en geld voor persoonlijke aandacht. De zorg gaat er steeds meer van uit dat mensen een beroep kunnen doen op familie, buren en vrienden. Maar niet iedereen heeft zo'n netwerk om zich heen. Zo is het gegaan bij WEDDE DAT T LUKT:

Netwerk als vangnet

Wie behoefte heeft aan zorg en hulp, moet kunnen terugvallen op een netwerk. De zoon of dochter die de was komt doen. Buren die boodschappen meenemen of een kapotte lamp komen vervangen. Zonder zulke hulp en ondersteuning kunnen sommige oudere mensen niet langer zelfstandig in hun vertrouwde dorp blijven wonen. Zeker niet als ook nog allerlei voorzieningen uit het dorp verdwijnen. Een gesloten postkantoor, een opgedoekte bushalte, verdwenen winkels. Hoe meer mensen wegtrekken, hoe minder draagvlak er is voor die voorzieningen.

Modern noaberschap

Huisarts Berg in Wedde zag het enkele jaren geleden met lede ogen aan. Ook in zijn geliefde dorp moesten mensen verhuizen omdat ze het niet alleen konden redden. Terwijl dorpen als Wedde juist in het verleden 'noaberschap' kenden. Het Groningse woord voor burenhulp. Noaberschap was wat Wedde weer nodig had. Maar dan wel in een modern jasje. Huisarts Berg zag het als een uitdaging om in zijn dorp een project op te zetten om de zorg voor elkaar terug te krijgen, als aanvulling op de professionele zorg. Een project waarin zorgverleners en noabers zouden moeten samenwerken.

Wedde dat 't lukt

Eind 2013 stapte huisarts Berg met zijn plan naar de dorpsraad. Een naam voor het project had hij ook al: Wedde dat 't lukt! Tijdens de Algemene Ledenvergadering van mei 2014 werd er over gestemd. Er waren geen tegenstemmen. Wel klonk soms de vraag of het niet aan de overheid was om dit soort activiteiten op te pakken. Maar het dorp was ervan overtuigd: het plan voorzag in een behoefte.

Pilot

Van plan naar project bleek nog een lange weg. Maar huisarts Berg kreeg gelijk: het lukte! Zorgverzekeraar Menzis, de provincie en de gemeente Bellingwedde hielpen mee om het proefproject van de grond te krijgen. In 2014 werd vanuit de dorpsraad de stichting Wedde dat 't lukt opgericht. Een zelfstandige, onafhankelijke organisatie die de bewoners de regie geeft. Niet lang daarna benoemde de stichting Renate Bruin als dorpsondersteuner. Een professional in dienst van het dorp. Later sloten ook buurdorpen Veelerveen en Vriescheloo zich aan.

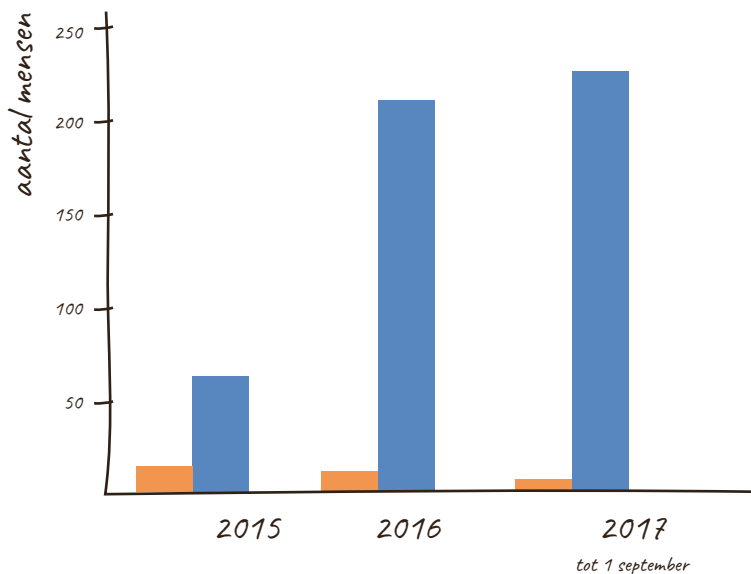
*“IK HOEF MAAR TE BELLEN EN
ER WORDT EEN OPLOSSING
GEVONDEN.”*

HOEVEEL INWONERS EN VRIJWILLIGERS ZIJN ER?*

AANTAL INWONERS WEDDE/WEDDERVEER	1.200
AANTAL INWONERS VEELERVEEN	600
AANTAL INWONERS VRIESCHELOO	1.000
AANTAL VRIJWILLIGERS	110

* globale cijfers 2017

Opmerkelijk: in september 2017 kwam 75% van de hulpvragen rechtstreeks binnen bij de dorpsondersteuner, terwijl in het begin het merendeel binnenkwam via doorverwijzingen. Naast doorverwijzingen geeft de huisarts ook wel eens het vrijblijvende advies om contact met de dorpsondersteuner op te nemen.

- Doorverwijzingen van huisarts aan Wedde dat 't lukt
- Hulpvragen per jaar bij Wedde dat 't lukt

JULLIE INITIATIEF:

'VAN ONDEROP'

In Wedde was het de huisarts die het initiatief nam en besprak met de dorpingen. Maar het kan natuurlijk ook andersom gaan: dorpingen die samen met het plan beginnen om een zorgzaam dorp te creëren. Zo'n initiatief 'van onderop' kan uitgroeien tot een groot succes. Belangrijk is dat je het hele dorp meekrijgt. Begin het initiatief kleinschalig, probeer het bijvoorbeeld in de vorm van een proefproject uit.

OOK IN DE STAD OF EEN GROTER DORP?

Kan een zorginitiatief als Wedde dat 't lukt ook slagen in een groter dorp of zelfs in een wijk van een stad? De betrokkenen bij Wedde dat 't lukt zijn ervan overtuigd dat dit kan. In het dorp of in de wijk moet dan al wel een vorm van organisatie zijn. En een bepaalde onderlinge betrokkenheid, zoals je die in oudere volksbuurten vindt.

DRAAGVLAK VERWERVEN

Vaak is het een klein groepje inwoners dat start met een vernieuwend idee als Wedde dat 't lukt. Zij durven buiten de gebaande paden te treden, zijn ondernemend, inventief en vooral erg gemotiveerd om zich voor het idee in te zetten. Maar zij kunnen het niet alleen. Misschien kun je de dorpsbelangenvereniging of buurtvereniging betrekken. Het is goed om te onderzoeken of anderen in je dorp of buurt ook positief zijn over het plan. Dit kun je bijvoorbeeld nagaan met een enquête waarmee je alle inwoners in het dorp, buurt of wijk bevraagt. Je peilt zo ook meteen hoe groot de behoefte is aan jullie idee.

ZEG HET MAAR...

Iedereen in je dorp moet gemakkelijk in contact kunnen komen met het initiatief. Zorg voor een duidelijk aanspreekpunt of een contactpersoon. Zorg ervoor dat iedereen in het dorp weet waar hij of zij terecht kan.

3

HULP: VRAGEN & AANBIEDEN

Wedde dat 't lukt biedt hulp en zorg voor jong en oud. Een groot deel van de activiteiten is gericht op ouderen. Jongeren hebben vaak een groter netwerk dat hen te hulp kan schieten. Ouderen vinden minder makkelijk hulp in hun omgeving en zijn kwetsbaarder. De vergrijzing leidt bovendien tot meer vragen van ouderen. Zo gaat het bij

WEDDE DAT 'T LUKT:

Hulpvragen

Wedde dat 't lukt biedt eenvoudige zorg en hulp. Dit ondersteunt mensen in hun dagelijkse leven. Het bijzondere is dat die hulp wordt geleverd door vrijwilligers uit de dorpen zelf. De dorps-ondersteuner verzamelt de hulpvragen en

schakelt de juiste hulp in. De hulpvragen komen op allerlei manieren bij de dorpsondersteuner binnen. Bijvoorbeeld via de hulpvragers zelf, de huisartsenpraktijk, de Wmo-consulent van de gemeente en andere organisaties.

Helpen met...

- *vervoer naar ziekenhuis, huisarts, fysiotherapeut, bibliotheek, opticiens, kapper of supermarkt;*
- *invullen van formulieren, aanvragen huur- en zorgtoeslag, digitale problemen, bijhouden administratie, hulp bij digitale werkzaamheden voor allerlei organisaties, hulp bij uitkomen met budget;*
- *kleine elektrische klusjes, tuinwerkzaamheden, timmerwerkzaamheden, bed en meubels verplaatsen;*
- *iemand voorlezen, iemand bezoeken, met iemand wandelen met rollator of rolstoel, met iemand toeren en fietsen;*
- *persoonlijke aandacht als iemand niet lekker in zijn vel zit, de dag niet doorkomt, zich vaak alleen voelt, niet weet met wie hij over problemen moet praten of als de zorg voor een familielid zwaar valt.*

HULP: VRAGEN & AANBIEDEN

Wat niet?

Wedde dat 't lukt heeft niet op alle vragen antwoord. Hier heeft men afgesproken dat een vrijwilliger geen zorgtaken mag verrichten. De dorpsondersteuner heeft ervaring in de zorg en kan daardoor goed inschatten waarvoor zij professionele zorg of de Wmo-consulent moet inschakelen. Wel worden soms vrijwilligers ingezet om mantelzorgers even een moment rust te gunnen. Respijtzorg noemen we dat. Ook is het niet de bedoeling dat vrijwilligers werk doen dat eigenlijk thuis hoort bij een professionele dienstverlener. Denk aan een hoveniersbedrijf of timmerbedrijf. De vrijwilligers houden het bij wat je normaal zou doen als burendienst.

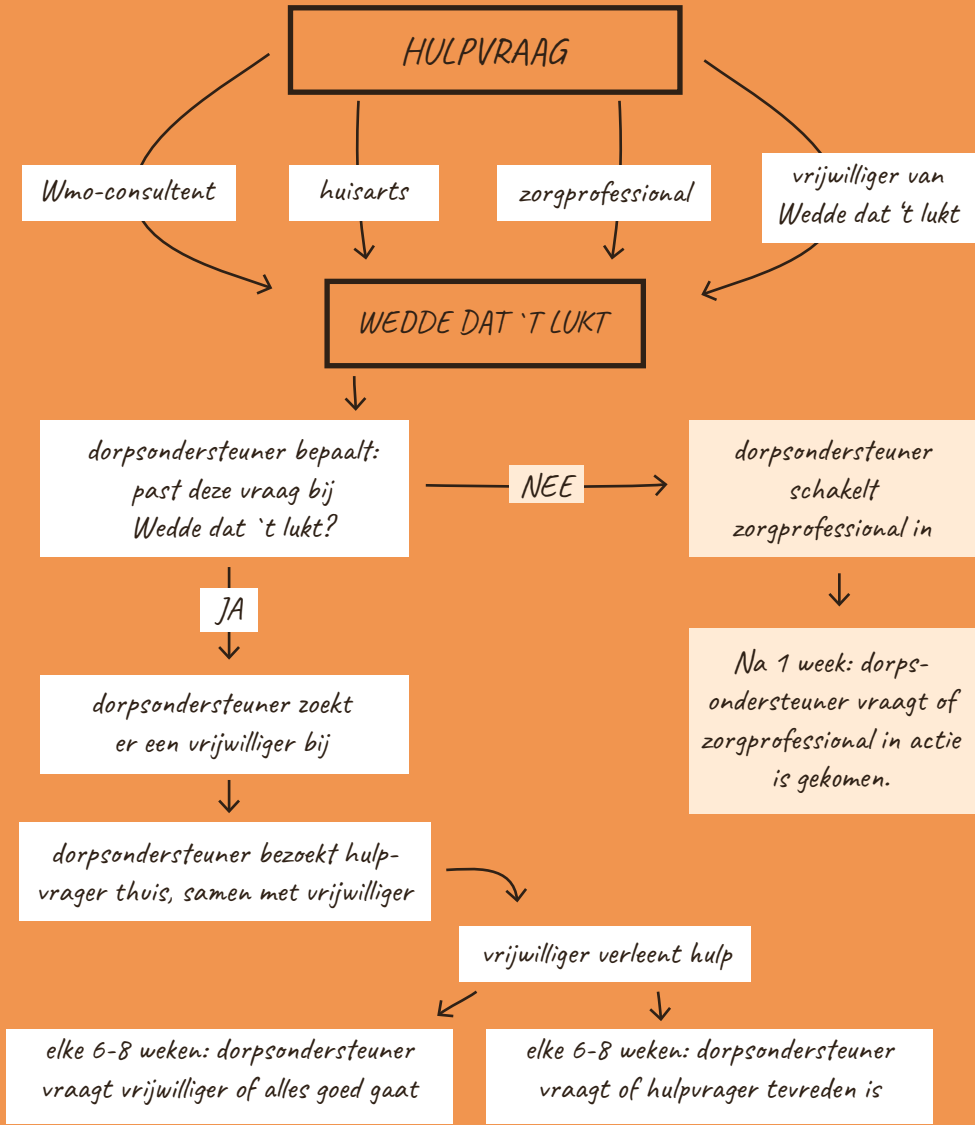
DE DORPSONDERSTEUNER VAN WEDDE DAT 'T LUKT IS WEL WAT GEWEND. MAAR SOMS KIJKT ZELFS ZIJ VREEMD OP. ZO KREEG ZE EENS DE VRAAG OF ZE VOOR GRINDTEGELS KON ZORGEN. DAAR MOEST ZE NEE VERKOPEN.

Andere activiteiten

Wedde dat 't lukt organiseert geregeld activiteiten voor (oudere) dorpelingen. Bijvoorbeeld een cursus Valpreventie. Er is een steun- en leungroep voor vrouwen van dementerenden. Ook is er een dag georganiseerd voor jong en oud, waarin peuters en basisschoolleerlingen spelletjes doen met ouderen uit het dorp.

Op de pagina hiernaast zie je wat er gebeurt als er een hulpvraag binnenkomt bij Wedde dat 't lukt:

*“TOEN IK ZES WEKEN WERD
OPGENOMEN, HEEFT EEN VRIJWILLIGER
DRIE KEER PER DAG MIJN HOND
UITGELATEN. DAAR HOEFDE IK ME DUS
GEEN ZORGEN OVER TE MAKEN!”*

4

DE DORPS- ONDERSTEUNER

Spin in het web bij Wedde dat 't lukt is de dorpsondersteuner. Zij koppelt dorpsbewoners met een hulpvraag aan een vrijwilliger die hulp kan bieden. Of aan een organisatie die professionele hulp biedt. Zij signaleert vragen en problemen, adviseert en ondersteunt bewoners en brengt mensen en organisaties met elkaar in contact.

Samen rond de tafel

Elke maand gaat de dorpsondersteuner rond de tafel met de huisarts, de verpleegkundige, de Wmo-consulent en de ouderenadviseur. Samen bespreken ze hoe het gaat met de hulpvragen. Soms schuift ook een thuiszorgorganisatie aan. Als er een nieuwe hulpvraag is, wordt overlegd wie dit oppakt. Deze persoon doet in het volgende overleg verslag van de stand van zaken.

Dienstverband

De dorpsondersteuner van Wedde dat 't lukt is in dienst van de stichting. Niet bij de gemeente, niet bij een zorginstelling en niet bij een welzijnsorganisatie. Zo houden de dorpen het beste de regie op wat de dorpsondersteuner doet. Het bestuur bepaalt de functie-inhoud van de dorpsondersteuner en beoordeelt haar werk. Er zijn ook dorpen waar ze werken met een vrijwillige dorpsondersteuner. En misschien kan het ook door een zzp'er de rol van dorpsondersteuner te laten vervullen.

*DE DORPSONDERSTEUNER VAN WEDDE DAT 'T LUKT DOET VEEL,
DEELS SAMEN MET ÉÉN OF MEERDERE BESTUURSLEDEN. ZE:*

HOUDT INLOOPUREN IN DRIE DORPSHUIZEN // NEEMT TELEFONISCH EN PER E-MAIL HULPVRAGEN AAN// BEOORDEELT HULPVRAGEN OF TOETST DEZE // GAAT OP HUISBEZOEK BIJ HULPVRAGERS // BENADERT VRIJWILLIGERS EN PROFESSIONALS // MONITORT DE OPVOLGING VAN DE HULPVRAAG // WERFT VRIJWILLIGERS // HOUDT EEN SYSTEEM BIJ VAN HULPVRAGEN EN ANTWOORDEN // HOUDT INFORMATIE BIJ OVER DE CLIËNTEN EN OVER DE VRIJWILLIGERS // BETREKT BINNEN EN BUITEN HET DORP PARTIJEN DIE INVULLING KUNNEN GEVEN AAN ACTIVITEITEN ZOALS 'GEZOND BEWEGEN', 'CREATIEF MET JE BUDGET'// ZET VRIJWILLIGERS IN VOOR DIE ACTIVITEITEN // VERZORGT DE PUBLICITEIT VAN WEDDE DAT T LUKT (WEBSITE, FLYERS) // ONTVANGT BEZOEKEN VAN ANDERE DORPEN EN GEÏNTERESSEERDEN // LEGT VERANTWOORDING AF AAN HET BESTUUR // REPRESENTEERT WEDDE DAT T LUKT BIJ PARTNERORGANISATIES ZOALS DE GEMEENTE // IS EEN VERBINDENDE SCHAKEL DIE ZORGT VOOR KORTE LIJNEN EN PERSOONLIJKE BENADERING // BEPAALT WAT DE VRIJWILLIGER PRECIËS DOET BIJ EEN CLIËNT // VINDT MONITOREN EEN BELANGRIJKE TAAK VAN HAAR FUNCTIE. HIERMEE KUNNEN VROEGTIJDIGE HULPSIGNALEN/ PROBLEMEN ONDERVANGEN WORDEN. UIT DE LAATSTE PERIODE IS GEBLEKEN HOE BELANGRIJK MONITOREN IS // BEREIDT DE KWARTAALRAPPORTAGES VOOR DE GEMEENTE VOOR.

JULLIE INITIATIEF:

ÉÉN DORPSONDERSTEUNER OF MEER?

Als dorp kun je er ook voor kiezen om de taken van de dorpsondersteuner over meerdere mensen te verdelen. Dat hangt helemaal samen met hoe je een project of organisatie inricht. De dorpsondersteuner van Wedde dat 't lukt werkt op dit moment voor drie dorpen. Dat is best veel voor één dorpsondersteuner. Vrijwilligers en bestuur bieden haar daarom de helpende hand bij de organisatie van de speciale activiteiten. En soms helpen externen. Denk aan een website of flyer die er moet komen.

DE KOSTEN?

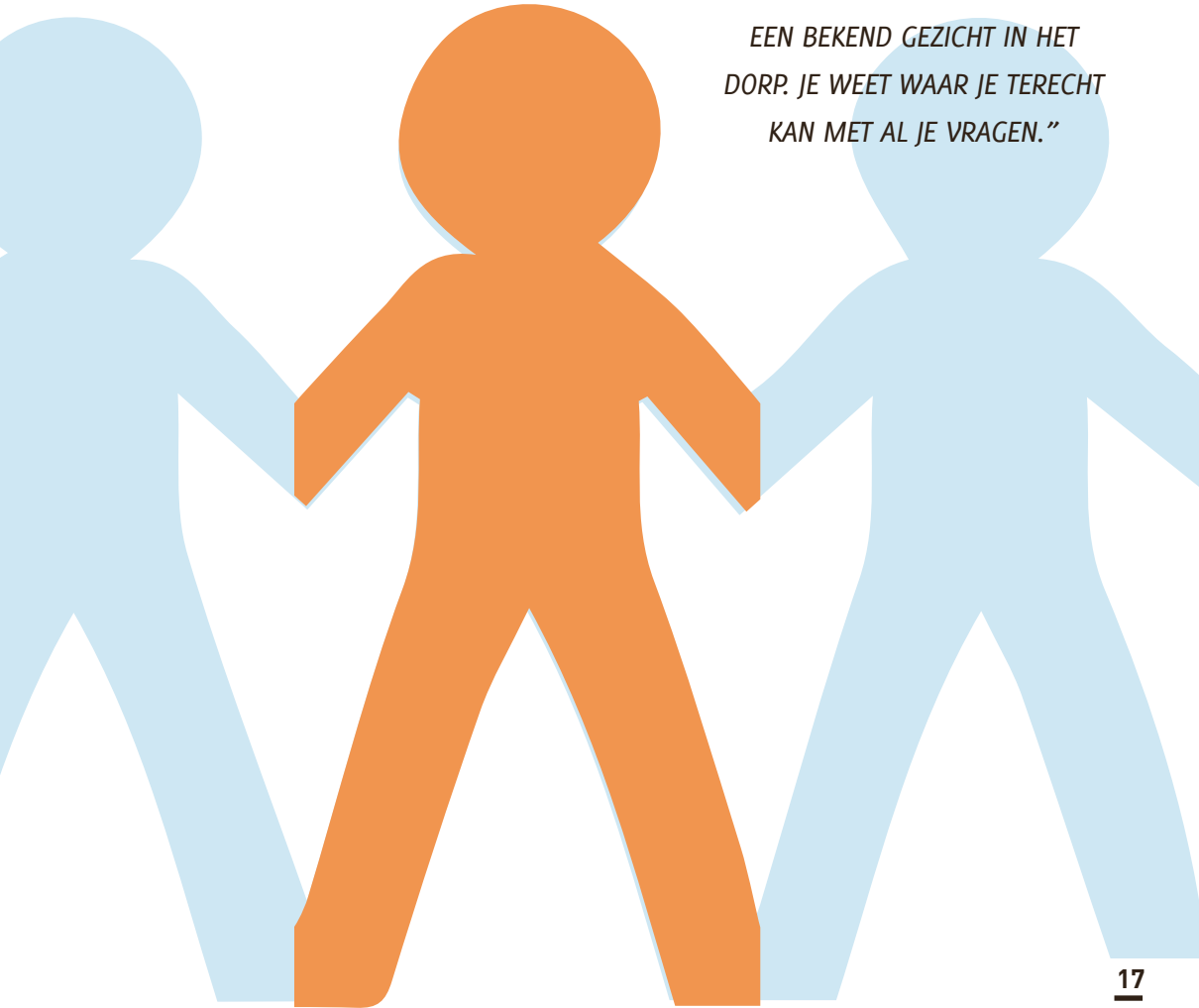
Zie
hoofdstuk 9
op p. 26

DUIZENDPOOT ALS DORPSONDERSTEUNER

Wil je zelf een zorgproject opzetten zoals in Wedde? Dan heb je als dorpsondersteuner een duizendpoot nodig. Hij of zij:

- heeft kennis en ervaring in het welzijnswerk of maatschappelijk werk;
- beschikt over mensenkennis en levenservaring;
- is toegankelijk en makkelijk benaderbaar;
- kan zich goed inleven in een ander en durft door te vragen;
- is flexibel, maar ook doortastend en resultaatgericht;
- kan goed organiseren.

Het is niet per se nodig dat de dorpsondersteuner in jullie dorp of buurt woont. Sterker nog: het kan juist een voordeel zijn als het iemand 'van buiten' is. Iemand die een achtergrond in het dorp heeft, wordt misschien snel gezien als 'partijdig'. De dorpsondersteuner moet er zijn voor iedereen.

*“DE DORPSONDERSTEUNER IS
EEN BEKEND GEZICHT IN HET
DORP. JE WEET WAAR JE TERECHT
KAN MET AL JE VRAGEN.”*

5

ZORGEN VOOR ELKAAR

Met elkaar voor elkaar zorgen. Dat betekent dat je als dorp veel bewoners nodig hebt die zich zonder tegenprestatie voor een ander willen inzetten.

Breed inzetbaar vrijwilligersteam

In Wedde dat 't lukt hebben ze inmiddels een flinke groep vrijwilligers verzameld: 110! Zij zijn zelfstandig inzetbaar. Vaak werken ze alleen en dan moeten ze zelf besluiten kunnen nemen. Regelmatig melden zich nieuwe mensen aan. Dat is fijn, want voor de verschillende hulpvragen is een breed inzetbaar vrijwilligersteam nodig. De dorpsondersteuner gaat met elke nieuwe vrijwilliger in gesprek. Zo hoort ze wat ze kunnen, welke interesses ze hebben en hoe vaak ze inzetbaar zijn. Sommige vrijwilligers zijn elke week actief, anderen eens per maand of op afroep.

Samen naar de hulpvrager

De dorpsondersteuner coördineert de inzet van de vrijwilligers. Komt er een vraag binnen? Dan probeert zij een match te vinden met een passende vrijwilliger. Samen gaan ze op bezoek bij de hulpvrager. Niet alleen om de vraag te bespreken, maar ook om te kijken of er een 'klik' is. Voordat de vrijwilliger daadwerkelijk in actie komt, leggen ze de afspraken vast in een afspraken document. Mét privacyverklaring.

Horen, zien en zwijgen?

Juist in een dorp is de privacy van de cliënten erg belangrijk. De vrijwilligers hebben daarom een geheimhoudingsplicht (en de dorpsondersteuner natuurlijk ook). In de praktijk hebben de vrijwilligers meestal geen moeite om zich aan de privacyafspraken te houden. Toch kan een vrijwilliger de behoefte krijgen om gevoelige zaken ergens te melden. Denk aan een vermoeden van huiselijk geweld. Dat kan bij de dorpsondersteuner. Die kan vervolgens de huisarts of maatschappelijk werk inschakelen. Soms wil een hulpvrager liever een vrijwilliger uit een ander dorp. Dat is geen probleem, dankzij de samenwerking met de buurdorpen.

Samenwerken met zorg-professionals

Hulpvragers krijgen soms tegelijkertijd hulp van een vrijwilliger en een professionele zorgverlener. Zo kan een vrijwilliger een maaltijd verzorgen bij iemand waar ook de thuiszorg over de vloer komt. Meestal gaat dit prima. De taken van de vrijwilliger en de professional zijn strikt gescheiden. Als het nodig is, kunnen ze wel contact met elkaar opnemen. Zo werken de vrijwilligers en de professionele zorg mooi samen.

Blijk van waardering

Vrijwilligers moet je koesteren. De onkosten die de vrijwilligers maken, krijgen ze vergoed. De hulpvrager betaalt dit. Een vrijwilliger die een auto gebruikt, krijgt van de cliënt een vergoeding voor de reiskosten van 19 eurocent per kilometer. Daarnaast organiseert Wedde dat 't lukt jaarlijks een gezellige vrijwilligersbijeenkomst. Alle vrijwilligers ontvangen hier een persoonlijk bedankje en een kleine attentie. Dat wordt erg op prijs gesteld. Ook worden de vrijwilligers gestimuleerd om hun deskundigheid te vergroten. Bijvoorbeeld door een korte cursus te volgen over het omgaan met moeilijke situaties.

JULLIE INITIATIEF:

VRIJWILLIGERS WERVEN

Voor een project als Wedde dat 't lukt zijn vrijwilligers nodig. Veel vrijwilligers, zodat er voor alle uiteenlopende hulpvragen een geschikt persoon beschikbaar is. In Wedde zijn bij de start van het project huis aan huis in het hele dorp flyers verspreid. Zo sla je twee vliegen in één klap. Je maakt het project bekend en je kunt de bewoners vragen zich aan te melden. Deze flyeractie is op dezelfde wijze in Veelerveen en Vriescheloo gedaan.

Ook organiseert de dorpsondersteuner een informatieavond voor de mensen die zich als vrijwilliger hebben aangemeld. Daar vertelt ze over het initiatief en over de rol van vrijwilliger. Tijdens zo'n avond vertellen vrijwilligers ook over hun ervaringen. En de dorpsondersteuner maakt met de nieuwe vrijwilligers afspraken voor een persoonlijk gesprek.

SAMEN MET ZORG-ORGANISATIES

Bijzonder aan Wedde dat 't lukt is de koppeling van vrijwilligershulp aan professionele zorgverlening en andersom. Voor zorgorganisaties is het project een uitkomst. Zij hebben door bezuinigingen soms onvoldoende zicht op (achterliggende) hulpvragen. De dorpsondersteuner heeft dat wel.

Serieuze positie

De zorgprofessionals nemen Wedde dat 't lukt serieus. Dat komt misschien ook doordat de huisarts vanaf het prille begin bij het project betrokken is. Wat zeker ook meespeelt, is de formele positie die de dorpsondersteuner heeft gekregen.

Huisarts cruciaal

De huisartsenpraktijk in Wedde speelt een belangrijke rol in Wedde dat 't lukt. Binnen de praktijk zijn de huisarts, de praktijkverpleegkundige, de sociaal-psychiatrisch verpleegkundige en de ouderenadviseur betrokken. Huisartsen hebben vandaag de dag niet alleen oog voor medische problemen. Ook relaties en sociale omstandigheden zijn van invloed op iemands gezondheidstoestand. Daarom begeleidt of verwijst de huisarts regelmatig patiënten naar de dorpsondersteuner of andere zorgverleners. Dat past ook bij de rol die huisartsen steeds meer krijgen.

Zorg en welzijn

De dorpsondersteuner heeft periodiek contact met de Wmo-consulente van de gemeente. Ze stemt veel activiteiten met haar af. Verder werkt deze dorpsondersteuner samen met verschillende organisaties op het gebied van zorg en welzijn, zoals Humanitas, thuiszorgorganisaties, Stichting Welzijn Bellingwedde, Buurtzorg, Buurtdiensten en Bureau Maatschappelijke Dienstverlening. Ze willen samen een zo goed mogelijk resultaat neerzetten voor iemand die hulp nodig heeft.

Themabijeenkomsten

Wedde dat 't lukt heeft er belang bij dat de verschillende zorgaanbieders in de omgeving goed met elkaar samenwerken. Daarom organiseert de stichting af en toe een themabijeenkomst waar de verschillende organisaties zich kunnen presenteren en met elkaar kunnen kennismaken.

JULLIE INITIATIEF:

ZONDER ZORGPROFESSIONALS?

Het is wel duidelijk dat voor zorgzame dorpen een goede samenwerking met de professionele zorg wenselijk is. Zoek daarom samenwerking met een huisarts of een gezondheidscentrum. Zonder deze medewerking blijft je initiatief beperkt tot praktische hulp en noaberschap. Als er in jullie dorp geen huisarts is, kun je ook samenwerking zoeken met (meerdere) huisartsen in de omgeving. Of met thuiszorgorganisaties en de gemeente.

WELZIJNSORGANISATIES

Investeer in een goede relatie met de welzijnsorganisaties in de buurt. Die kunnen een dorpsondersteuner soms als een vorm van concurrentie ervaren. Welzijnsorganisaties hebben meerdere mensen in verschillende functies. Denk aan een buurtwerker, maatschappelijk werker, mantelzorgconsulent of jongerenwerker. Dat kan aanvullend zijn op de rol van dorpsondersteuner. Zoek altijd naar de gezamenlijke belangen en probeer tot een goede afstemming te komen.

7

ORGANISATIEVORM

De dorpen willen zelf de regie behouden op de activiteiten van Wedde dat 't lukt. Daarom hebben de dorpsbewoners vanuit de dorpsraad een stichting opgericht.

Daadkrachtig opereren

Doel van de stichting is het dorp leefbaar te houden en de leefbaarheid in de regio te bevorderen. Dit vraagt om een actieve, innovatieve aanpak. Dat doen ze in het project Wedde dat 't lukt door inwoners van Wedde, Wedderveer, Veelerveen en Vriescheloo elkaar te laten helpen. De stichting borgt de continuïteit van het project. Voordeel van een stichtingsvorm is dat een stichting fondsen kan werven. Bovendien kan het bestuur zelfstandig besluiten nemen. Anders dan in een vereniging is daarvoor geen meerderheid van stemmen nodig. De stichting kan dus daadkrachtig opereren.

Besturen

Het bestuur van de stichting Wedde dat 't lukt bestaat uit een voorzitter, een secretaris, een penningmeester, twee algemene leden en de huisarts als adviserend lid. Zij zetten gezamenlijk de koers uit. Regelmatig hebben ze overleg met onder meer de gemeente, financiers, de dorpsraden en de plaatselijke belangenvereniging. Ze hebben ook geregeld overleg met de dorpsondersteuner. Het bestuur vergadert eens per drie weken.

JULLIE INITIATIEF:

KIES EEN PASSENDE VORM

Op een bepaald moment kan het handig, of zelfs noodzakelijk dat jullie initiatief een rechtsvorm krijgt. Laat je goed informeren en kies een rechtsvorm die aansluit op je plan en waarmee je draagvlak en in-spraak goed organiseert. In Wedde kozen ze voor een stichting. Andere dorpen kiezen ook wel voor een vereniging of coöperatie. Soms is het ook mogelijk (en wel zo handig) aan te sluiten bij een dorpsbelangenorganisatie, dorpshuis of een ander plaatselijk belang.

BESTUURSLEDEN WERVEN

Ga je mensen voor een bestuur werven? Ga dan zelf actief rondkijken in het dorp of er mogelijke geschikte bestuursleden zijn. Benader die persoonlijk.

In sommige dorpen is het bestuur een samenstelling van verschillende sleutelfiguren in het dorp die al actief zijn met het thema zorg.

KWALITEITEN VAN BESTUURSLEDEN

Welke mensen zijn geschikt voor het bestuur van een zorgproject als in Wedde? Je moet denken aan mensen die zich sterk verbonden voelen met het dorp en interesse hebben in de vraagstukken in de zorg. En die de grote lijnen overzien.

Bestuursleden:

- hebben aansluiting met het dorp of de wijk;
- kunnen goed communiceren en samenwerken;
- hebben affiniteit met de zorg;
- kunnen er tegen om 'zware, ambtelijke, beleidsmatige' documenten te lezen;
- hebben bestuurlijke ervaring en beschikken over een netwerk;
- zijn financieel deskundig en kunnen tactvol onderhandelen.

8

HET DORP DOET MEE

In Wedde dat 't lukt staat de mens centraal en niet de zorg. Je hebt wel lef als je als bewoners zelf de verantwoordelijkheid neemt om met elkaar voor elkaar te zorgen. De kurk waar een zorgproject als dit op drijft, is betrokkenheid. Het is de kunst om de bewoners bij het project betrokken te houden.

Actieve dorpsraad

In Wedde bestaat een erg actieve dorpsraad. Van de 575 huishoudens in het dorp zijn er 350 lid van de dorpsraad. Dat is ongeveer 60 procent. Wedde dat 't lukt staat als vast onderwerp op de agenda van de dorpsraad. Eens per jaar heeft de dorpsraad een ledenvergadering. Daar kunnen alle leden hun zegje doen. Ook de dorpsraad van Vriescheloo en Plaatselijke Belangen Veelerveen weet zich gesteund door de meerderheid van de bevolking.

Dorp betrokken houden

Inwoners van Wedde/Wedderveen, Veelerveen en Vriescheloo kunnen niet om het project heen. Regelmatig ontvangen ze nieuws over het project. Over de activiteiten en de resultaten kunnen ze elke maand lezen in de huis-aan-huisbladen en kranten, zoals Ons dörp Wedde, de Bellingwedder en De Kraante. Bovendien is de website te raadplegen.

Sneeuwbaaleffect

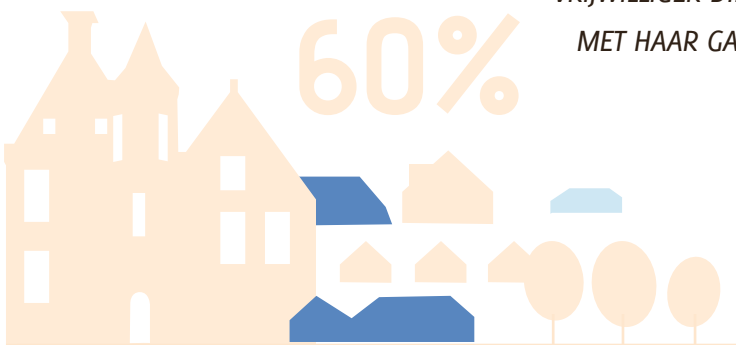
Dat Wedde dat 't lukt meerdere prijzen heeft ontvangen, maakt de inwoners trots. Mensen willen er graag bij horen. Ook mensen die eerder geen betrokkenheid toonden, doen inmiddels enthousiast mee. De positieve matches die de dorpsondersteuner maakt en de mond-tot-mondreclame in het dorp versterken dat. Dit maakt dat Wedde dat 't lukt groeit: het aantal vrijwilligers neemt toe en het aantal hulpvragen stijgt ook.

JULLIE INITIATIEF:

IEDEREEN STAAT ERACHTER

Natuurlijk begint elk idee bij een klein groepje bewoners, of zelfs bij een enkeling. Maar om echt iets te bereiken, moet het hele dorp er achter gaan staan. In Wedde konden ze een beroep doen op de actieve dorpsraad. Is er in jouw dorp niet zo'n organisatie? Dan moet je een andere manier vinden om letterlijk alle inwoners van het dorp bij het initiatief te betrekken. Bijvoorbeeld via bijeenkomsten of huis-aan-huisenquêtes.

*“MIJN MOEDER WERD EENZAAM.
NU KOMT ER ELKE WEEK EEN
VRIJWILLIGER DIE WAT LEUKS
MET HAAR GAAT DOEN.”*

Wedde dat 't lukt kan bestaan dankzij verschillende financiers. De stichting moet jaarlijks verantwoorden waaraan het geld is uitgegeven. Hoe regel je zo iets?

Huur kantoorruimte

Wedde dat 't lukt heeft een mooie kantoorruimte in het dorps huis in Wedde. De dorpsondersteuner heeft hier overdag haar werkplek. Dorpsbewoners zijn altijd welkom, de koffie staat klaar. De ruimte is ongeveer 20 m² groot. Er staat een bureau, een kast en een fijne grote tafel. De dorpsondersteuner kan hier (privacygevoelige) gesprekken voeren. Het is een groot voordeel dat de kantoorruimte is ondergebracht in het dorps huis. Wedde dat 't lukt is zo goed zichtbaar in het dorp. Als het druk is, kunnen bezoekers wachten in de gezamenlijke ruimte. Ook kunnen ze gebruik maken van de gezamenlijke toiletten. Ook handig: Wedde dat 't lukt kan in het dorps huis groepsactiviteiten organiseren.

Salaris dorpsondersteuner

De dorpsondersteuner van Wedde dat 't lukt heeft een aanstelling voor 28 uur per week. Er zijn ook dorpen waar ze werken met een vrijwillige dorpsondersteuner. Of iemand met een aanstelling van bijvoorbeeld 8 uur. De dorpsondersteuner van Wedde dat 't lukt heeft een hbo-opleiding gevolgd (Sociaal-pedagogische hulpverlening). Bij deze functie hoort een salaris op basis van de cao Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening. Is ze ziek of met vakantie? Dan wordt haar werk waargenomen door de sociaal verpleegkundige van de huisartsenpraktijk. Goed geregeld dus!

Vooruit kijken

De stichting Wedde dat 't lukt wil graag zelfstandig kunnen voortbestaan. Zo kunnen de dorpen zelf de regie houden op de leefbaarheid in de dorpen. Voor de toekomst is het dus belangrijk om garanties te krijgen over de financiering. Ze is daarover met de gemeente in gesprek.

Financiers

Wedde dat 't lukt ontvangt geld uit verschillende bronnen. Met de bijdrage van de gemeente Bellingwedde kan de dorpsondersteuner worden betaald. De provincie Groningen heeft een eenmalige startsubsidie gegeven vanuit een fonds tegen de krimp. Verzekeraar Menzis draagt bij door de huisarts één dag in de week vrij te maken voor het project. Verder is er nog een Europese subsidie (Leader). De stichting kreeg deze bijdragen dankzij een uitvoering plan van aanpak. Dit plan was onderbouwd met een onderzoek naar de behoeften in het dorp. De financiers hebben geen invloed op de gang van zaken bij Wedde dat 't lukt. Wel moet de stichting verantwoording afleggen over de uitgaven.

Administratie goed regelen

De dorpsondersteuner houdt zelf alle informatie over de hulpvragers en de vrijwilligers bij. Dat doet ze in programma's als Word en Excel. De personeelsadministratie is in handen van een administratiekantoor. Dit kantoor zorgt ervoor dat de penningmeester het salaris op tijd kan betalen aan de dorpsondersteuner. De penningmeester zorgt voor de financiële administratie van Wedde dat 't lukt. Denk aan de vergoeding van de reiskosten en andere kosten van de vrijwilligers. Rekeningen, bonnen en declaraties kunnen ze indienen bij de dorpsondersteuner, die ze doorstuurt naar de penningmeester. Aan het eind van het jaar moet de stichting een jaarrekening presenteren. Hiervoor schakelt de stichting een accountantsbureau in. Dit bureau ondersteunt de stichting ook bij specifieke vragen, bijvoorbeeld bij het opstellen van een arbeidsovereenkomst.

VERZEKERAAR MENZIS DRAAGT BIJ

ALS PROJECTEN OF ACTIVITEITEN EEN PREVENTIEF EFFECT HEBBEN OP DE GEZONDHEID, KUNNEN VERZEKERAARS DIE MISSCHIEF ONDERSTEUNEN. ZE HEBBEN ONDERLING AFSPRAKEN GEMAAKT OVER HOE ZE HUN BIJDRAGEN VERDELEN. IN DE PROVINCIE GRONINGEN IS MENZIS EEN GROTE VERZEKERAAR. DAAROM DRAAGT MENZIS OP PROJECTMATIGE BASIS FINANCIËEL BIJ AAN WEDDE DAT 'T LUKT. DIT HEEFT OVERIGENS GEEN INVLOED OP DE ZORG OF HULP DIE DE MENSEN KRIJGEN. OOK WIE NIET BIJ MENZIS VERZEKERD IS, KAN GEWOON BIJ WEDDE DAT 'T LUKT TERECHT. HET IS BELANGRIJK DAT ZORGVERZEKERAARS, IN HET KADER VAN PREVENTIE, IN DE TOEKOMST DUURZAAM FINANCIËEL BIJDRAGEN AAN ZORGZAME INITIATIEVEN ALS WEDDE DAT 'T LUKT.

JULLIE INITIATIEF:

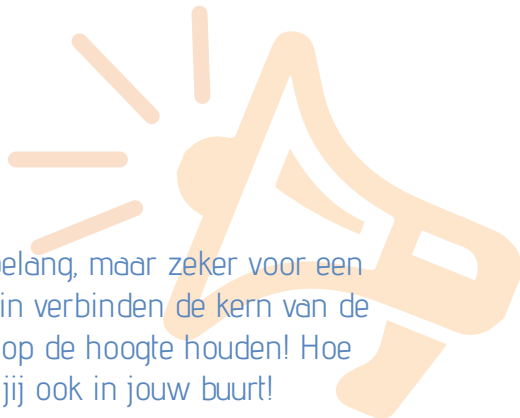
SUBSIDIEMOGELIJKHEDEN

Er zijn verschillende manieren om geld te krijgen voor een initiatief als Wedde dat 't lukt. Sowieso kun je bij je gemeente vragen of je een bijdrage kunt krijgen uit de Wmo-gelden of welzijnsgelden van de gemeente. Ook kun je aanvragen doen bij leefbaarheidsfondsen in de provincie (of bij de gemeente). Verder heeft een dorp soms zelf ook budget in een dorpsbudget of is er een potje bij de belangenorganisatie. Landelijk zijn er ook mogelijkheden. Een overzicht vind je op www.fondsenvoorouderen.nl.

WAT HEB JE VERDER NODIG?

Een goed bereikbare ruimte waar de dorpsondersteuner kan werken en mensen kan ontvangen. Kantoorinrichting zoals een bureau, een computer en een telefoon. Het liefst op een laagdrempelige ontmoetingsplek in het dorp of in de buurt, zoals een buurthuis of een multifunctioneel centrum waar mensen makkelijk binnen durven te stappen. Een levendige plek waar al activiteiten worden gehouden en die buurtbewoners verbindt. En last but not least: ga als dorpsondersteuner op een opvallende herkenbare fiets door het dorp fietsen! Snel, gezond en makkelijk aanspreekbaar.

IEDEREEN WEET ERVAN

Het is voor alle organisaties van belang, maar zeker voor een initiatief als Wedde dat 't lukt waarin verbinden de kern van de zaak is: communiceren, iedereen op de hoogte houden! Hoe ze dat in Wedde doen, kun jij ook in jouw buurt!

Waarom communiceren en informeren?

De belangrijkste mensen voor Wedde dat 't lukt zijn de bewoners van de dorpen. Het project is immers voor en door de bewoners.

Bij Wedde dat 't lukt communiceren ze om:

- draagvlak bij de bewoners op te bouwen en te behouden
- verantwoording af te leggen
- activiteiten en nieuwtjes bekend te maken
- vrijwilligers te werven

Contacten met externen

Verder heeft het stichtingsbestuur geregeld overleg met de gemeente en de Stichting Welzijn Bellingwedde. De huisarts onderhoudt het contact met zorgverzekeraar Menzis. Ook speelt hij een belangrijke rol in de contacten met de gemeente en met zijn vakgenoten elders in het land.

HOE DAN?

De dorpsbewoners informeren doet Wedde dat 't lukt met:

- Informatie op de website
- Berichten in de huis-aan-huisbladen en dorpskranten
- Facebookpagina
- Nieuwsbrief voor vrijwilligers
- Flyers en folders
- Publiciteit in de media, zoals Dagblad van het Noorden, Radio Westerwolde en RTV Noord

LANDELIJKE
VERENIGING
VOOR
KLEINE
KERNEN

**Groninger
Dorpen**

Colofon

Dit boekje is tot stand gekomen dankzij financiële bijdragen van de Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen (LVKK), Kans voor de Veenkoloniën en Groninger Dorpen.

Concept: Groninger Dorpen
Tekst: Brouwer Communiqueert
en Senza Communicatie
Ontwerp: StudioSpijker
Drukwerk: NetZo Druk

december 2017

WEDDE DAT 'T LUKT:

is altijd dichtbij (en laagdrempelig)
is denken om elkaar
is de manier om in een dorp te kunnen
blijven wonen
geeft geborgenheid

WEDDE DAT 'T LUKT?

**VRAAG HET AAN DE DORPS-
ONDERSTEUNER, MISSCHIEN
HEEFT ZIJ EEN OPLOSSING**